

یادگیری در گروه کوچک

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

شماره: ۲۵-۹۱

کنترل و هدایت بحث:
وی باید مراقب باشد تا بحث از موضوع خارج نشود و چنانچه بی نظمی مشاهده کرد باید بلافاصله مداخله کند.

محدودیت روش

۱. این روش نیاز به آمادگی لازم، مهارت و شناسایی افراد دارد.
۲. برای کلاس های بین شش تا بیست نفر قابل اجرا است و جمعیت باید محدود باشد.
۳. روش اجرای آن مشکل و زمان گیر است.

یک راه مفید برای آغاز بحث در گروه ها، استفاده از عامل محرک است بطور مثال:

- یک آزمون چند گزینه ای کوتاه
- ذکر تاریخچه یک بیمار
- مشاهده یک مورد ایفای نقش
- موارد دیداری (مانند فیلم رادیولوژی، عکس، اسلاید، نمونه اشیای واقعی و...)
- یک نوار صدا (مثل صدای قلب، گرفتن شرح حال و...)
- گزارش کتبی یک دانشجوی در مورد یک برنامه یا یک بیمار
- یک تدبیر مشکل بیمار یا سؤال تشریحی تعدیل یافته
- یک مقاله از مجله یا مواد نوشتاری

تهیه شده توسط: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، واحد رشد و بالندگی اعضای هیأت علمی
تهیه کننده مطالب: دکتر سیده سکینه سبزواری
آدرس وبسایت واحد: edustaff.kmu.ac.ir

طراحی و تنظیم: مرجان ضیاءالدینی

۴. انتخاب افراد و تعیین نقش آن ها شامل:

۱. اداره کننده یا رهبر گروه

۲. شاگردان

۳. منشی گروه

۴. شخص مطلع (میهمان یا کارشناس)

۵. ناظر و ارزیاب

ب) روش اجرا:

مهمترین قسمت در اجرای بحث، مشخص کردن وظایف اعضای شرکت کننده در بحث گروهی است از جمله این وظایف به وظایف مدرس (شامل تهیه امکانات و تدارکات و مطالعه موضوع، تهیه سئوالات و تقسیم وظایف و...) می توان اشاره کرد. فراهم کردن امکانات:

۱. تدارکات لازم از قبیل محل تشکیل بحث گروهی، مواد و تجهیزات لازم آرایش هندسی و در صورت لزوم فرد مطلعی را برای شرکت در بحث دعوت کند.

۲. درباره موضوع بحث، مطالعه و نکات اصلی را یادداشت کند.

۳. سئوالات لازم را تهیه و تنظیم کند.

۴. وظایف و مسئولیت های سایر اعضای گروه را معین سازد.

۵. منابع مورد لزوم در زمینه بحث را شناسایی کند.

۶. از اعضای شرکت کنند بخواهد که درباره موضوع مورد بحث مطالعه کرده و با آمادگی قبلی در بحث حاضر شوند.

شرکت در بحث:

معلم موظف است مقدمه، هدف و ضوابط بحث گروهی را شرح دهد، وظایف اعضا را گوشزد کند. کار معلم بیشتر پیگیری، تحلیل و ارزیابی بحث است نه مشارکت در بحث.

یادگیری در گروه کوچک

واژه تدریس در گروه کوچک شامل کلاس های مختلف آموزش سطوح بالا مانند سمینارها، کارگاه ها، گردهمایی های حل مساله می باشد. وجه اشتراک این نوع کلاس ها در این است که گروهی از دانشجویان در مورد یک عنوان یا مساله ارائه شده بحث می کنند. این روش بر فعالیت های گروه در امر یادگیری متکی است. در این روش فراگیران آزادی عمل بیشتری جهت اظهار دیدگاه خود کسب می کنند.

اولین و شاید مهمترین ویژگی گروه کوچک این است که یادگیری از طریق بحث فعال در میان تمام افراد موجود صورت می پذیرد. دومین ویژگی یادگیری در گروه کوچک، ایجاد ارتباط رودررو بین تمام حاضرین است همچنین حاوی ارتباط های کلامی مانند اشارات و حرکات زمان سخن گفتن، حالات چهره، تماس چشمی است.

سومین ویژگی گروه کوچک این است که باید دارای یک هدف باشد و به طریقی منظم گسترش یابد. این روش برای گروه هایی قابل اجراست که جمعیتی بین ۶ تا ۲۰ نفر داشته باشند.

در صورت بالا بودن جمعیت کلاس باید آن ها را به گروه های کوچکتر تقسیم نمود یا از روش های دیگر استفاده کرد برخلاف سخنرانی، در این روش شاگردان در فعالیت های آموزشی فعالانه شرکت می کنند و مسئولیت یادگیری را به عهده می گیرند.

چنانچه موضوع یادگیری گسترده و وسیع باشد هر گروه می تواند در زمینه بخشی از موضوع، مطالعه و بررسی کند.

در پایان با جمع بندی یافته های تمام گروه ها، اطلاعات جمعی از موضوع مورد مطالعه فراهم می شود. سرانجام در مورد یافته های گروه کوچک بحث می شود و هر گروهی نتیجه کار خود را در کلاس عرضه می کند.

ویژگی های یک بحث خوب

بحث گروهی می تواند به مدرس در تحریک کردن و ایجاد انگیزش در فراگیران کمک کند. این روش یکی از راه های راغب ساختن فراگیران به مشارکت در فرایند یادگیری است. در مورد دروس و محتواهایی قابل استفاده است که دارای ویژگی های زیر باشند:

۱. مورد علاقه مشترک شرکت کنندگان در بحث باشد.
۲. شاگردان درباره آن اطلاعات لازم را داشته باشند یا بتوانند کسب کنند.
۳. درباره آن بتوان نظرهای مختلف و متفاوتی اظهار داشت، دروسی مثل ریاضی برای بحث گروهی مناسب نیستند. درحالی که دروسی مانند تاریخ، اقتصاد، فلسفه چون در مورد آن ها توافق در حد بالایی وجود ندارد و می توان نظرهای مختلف درباره آن ها اظهار داشت برای بحث گروهی مناسبند.

محاسن

۱. این روش عامل مهمی در فعال کردن فراگیران است.
۲. با بحث گروهی، افراد در باورها و تجربه های یکدگیر سهیم می شوند.
۳. همکاری گروهی در این روش بالاست و احساس دوستی بین اعضا تقویت می شود.

۴. افراد کم رو و خجالتی فرصت ابراز وجود پیدا می کنند.

۵. عامل مهمی در تقویت استدلال، قضاوت و بالابردن سطح اندیشه است.

۶. روش مناسبی برای ارزیابی افراد از جهات قدرت و تسلط کلامی است.

۷. اگر درست و دقیق اجرا شود عامل مهمی در کیفی کردن یادگیری است.

این ویژگی ها برای یک بحث گروهی خوب حائز اهمیت است

۱. بحث با مقدمه ای در مورد تشریح منظور و اهداف بحث آغاز شود.
 ۲. همه در بحث شرکت داشته باشند.
 ۳. بحث به سوی یک مسیر مشخص هدایت شود.
 ۴. بحث پیرامون مسائل و مشکلات واقعی دور بزند.
 ۵. محدودیت زمانی برای هر مرحله از بحث تعیین گردد.
 ۶. با مرور و جمع بندی نکات مهم خاتمه یابد و به مطالب آموخته شده در قبل و همچنین به دروس آینده ربط داده شود.
- مراحل روش:

- الف) مرحله آمادگی و برنامه ریزی که معلم باید آن را انجام دهد
۱. انتخاب موضوع: موضوعات انتخاب شده در بحث باید دارای اهداف جامع بوده و قابل بحث در گروه باشند.
 ۲. فراهم کردن زمینه های لازم، مانند این که معلم به اطلاعات لازم، ابزار و مکان مناسب نیاز دارد.
 ۳. نیاز به تعیین و آرایش جلسات گروه، که در واقع نوعی آرایش حلقه های ارتباط افراد با یکدیگر است.